

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/a.1404 din 28.02 2018
La nr.07-896 din 31 ianuarie 2018

Ministerul Economiei și Infrastructurii

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.105 din 09 iunie 2017 privind declararea utilității publice pentru lucrările de interes național de construcție de transport gaze naturale pe direcția Ungheni – Chișinău.

Anexă: potrivit textului 3 file.

Director

Bogdan ZUMBREANU

Ex.: N.Cheptea
Tel.: 022/ 257-420

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/4759 din 28.02.2018

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.105 din 09 iunie 2017 privind declararea utilității publice pentru lucrările de interes național de construcție a conductei de transport gaze naturale pe direcția Ungheni - Chișinău

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Economiei și Infrastructurii, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;

- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Autorul proiectului a plasat anunțul referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de lege la data de 18.01.2018, fiind respectată una dintre etapele procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare, statuată de art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Totodată, proiectul propus și nota informativă la acesta au fost plasate pentru consultare publică pe pagina web oficială a Ministerului Economiei și Infrastructurii www.mef.gov.md, precum și pe portalul www.particip.gov.md, fiind respectat termenul de 10 zile, pentru ca părțile interesate să-și expună opiniile, comentariile și recomandările.

Astfel, se constată respectarea rigorilor de transparență decizională stabilite prin art.8-12 din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

1.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative a proiectului, scopul acestuia constă în „*facilitarea construcției conductei de transport gaze naturale pe direcția Ungheni-Chișinău și consolidarea securității energetice a țării prin diversificarea surselor de furnizare a gazelor naturale*”.[...]

Prin proiect se instituie o procedură specială de expropriere, potrivit căreia lucrările de construcție a conductei de transport gaze naturale pe direcția Ungheni - Chișinău vor preceda și/sau se vor desfășura concomitent cu exproprierea. Totodată, este prevăzută procedura de plată a despăgubirilor către proprietarii bunurilor imobile (terenurilor) și/ sau, după caz, către titularii de drepturi asupra bunurilor imobile (terenurilor).

Scopul declarat de către autor corespunde prevederilor proiectului nemijlocit.

1.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează, interesele expropriatorului (statul), în procesul de transfer al bunurilor și a drepturilor patrimoniale din proprietate privată în proprietate publică, precum și a transferului către stat a bunurilor proprietate publică ce aparțin unei unități administrativ-teritoriale sau, după caz, cedarea către stat sau către o unitate administrativ-teritorială a drepturilor patrimoniale.

1.5. Justificarea soluțiilor proiectului

1.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de "nota informativă care include:

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;
- c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză."

Analizând conținutul notei informative se constată că aceasta stabilește necesitatea și temeiul elaborării proiectului, prezintă argumentarea de rigoare și analizează principalele prevederi cu evidențierea elementelor noi aduse în legislația națională, în conformitate cu prevederile art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină "*d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură*".

Cheltuielile financiare privind realizarea prevederilor proiectului legii vor fi asigurate de către Guvern și organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei prin intermediul instituției publice „Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative "*textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]

e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]

g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;

h) se evită tautologiile juridice; [...]"

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului se răsfrâng asupra activității Ministrului Economiei și Infrastructurii, în vederea aplicării procedurii speciale de expropriere construcției conductei de transport gaze naturale

pe direcția Ungheni-Chișinău.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -	
Pct.4, art.5 Prin derogare de la dispozițiile art.21 alin.(1) al Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488/1999, pentru lucrările de interes național de construcție a conductei de transport gaze naturale pe direcția Ungheni - Chișinău, <u>se instituie o procedură specială de expropriere</u> , conform Anexei la prezenta lege.	
Obiecții: Reținem că la aplicarea derogării de la prevederile art.21 alin.(2) al Legii nr.488/1999 a „procedurii speciale de expropriere” ar putea apărea riscul ca titularii de terenuri să nu fie în prealabil despăgubiți sau să apară careva deficiențe în procesul de achitare a despăgubirilor. Pentru a nu prejudicia interesele expropriaților este necesar de asigurat executarea achitării despăgubirilor pentru bunurile imobile (terenuri) expropriate din partea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei prin intermediul instituției publice „Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei”.	
Recomandări: De prevăzut norme care să asigure controlul executării prevederilor legii, de exemplu: Guvernul sau organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei să asigure respectarea executării prevederilor legii.	
Factori de risc: <ul style="list-style-type: none">● Promovarea intereselor contrar interesului public● Prejudicierea intereselor contrar interesului public	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none">● Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul este elaborat de către Ministerul Economiei și Infrastructurii și are drept scop "*facilitarea construcției conductei de transport gaze naturale pe direcția Ungheni-Chișinău și consolidarea securității energetice a țării prin diversificarea surselor de furnizare a gazelor naturale*". Proiectul respectă rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin proiect s-a identificat lipsa autorității care să asigure respectarea executării prevederilor legii, la capitolul achitarea despăgubirilor pentru bunurile imobile expropriate.

28.02.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Natalia CHEPTEA, Inspector principal

